

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სადოქტორო პროგრამის სახელწოდება: ფილოსოფია / Philosophy

სადოქტორო პროგრამა ფილოსოფიაში დოქტორანტს სთავაზობს შემდეგ კვლევით არეალს:

1. მეტაფიზიკა და ეპისტემოლოგია.
2. ფილოსოფიის ისტორია,
3. კულტურის ფილოსოფია და ესთეტიკა.
4. სოციალური და პოლიტიკური ფილოსოფია.
5. ლოგიკა და ენის ფილოსოფია.
6. ეთიკა და რელიგიის ფილოსოფია და ა.შ.

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი - ფილოსოფიის დოქტორი / PhD in Philosophy.

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: პროგრამა მოიცავს 180 ECTS კრედიტს, რომელთაგან 60 ECTS განკუთვნილია სასწავლო კომპონენტისათვის, დანარჩენი 120 ECTS კრედიტი კვლევით კომპონენტზე.

სწავლების ენა: ქართული ენა

სადოქტორო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება

ა) სადოქტორო პროგრამის მიზანი -

სადოქტორო პროგრამა ემსახურება შემდეგი ძირითადი ამოცანების გადაჭრას:

- ✓ დოქტორანტს მისცეს დარგის ფუნდამენტური ცოდნა და გამოუმუშაოს უნარები, რომლებიც უზრუნველყოფს მის დასაქმებას ფილოსოფიის დოქტორისათვის განკუთვნილ პოზიციებზე;
- ✓ გაითვალისწინოს ბაზრისა და დამსაქმებლის მოთხოვნები და მისი შესატყვისი ცოდნა მისცეს სტუდენტს;
- ✓ უზრუნველყოს სწავლისა და სწავლების მაღალი ხარისხი;
- ✓ სიღრმისეულად შეასწავლოს კვლევის თანამედროვე მეთოდები, მათ შორის ინფორმაციის მიღებისა და დამუშავების მეთოდები, თანამედროვე კომპიუტერული ტექნოლოგიები.
- ✓ განუვითაროს მას დამოუკიდებლად სწავლისა და ახალი ცოდნის ათვისებისა და გათავისების, არჩეული სპეციალობის მიხედვით სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობის ორგანიზებისა და წარმართვის, აგრეთვე სამეცნიერო გამოკვლევის შესრულების უნარი.

- ✓ ხელი შეეწყოს დოქტორანტს, გააცნობიეროს საკუთარი გზა მეცნიერებაში;
- ✓ გამოუმუშაოს მას წარმატებული პედაგოგიური საქმიანობისთვის აუცილებელი უნარ-ჩვევები;
- ✓ მოამზადოს იგი ფილოსოფიის დარგის ცალკეული დისციპლინის უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლებისათვის,
- ✓ აღზარდოს დოქტორანტი, რომელიც თავისი ცხოვრებითა და პროფესიული საქმიანობით დაამკვიდრებს ეროვნულ და ზოგადსაკაცობრიო ღირებულებს, ხელს შეუწყობს საზოგადოების ინტელექტუალურ, ზნეობრივ და კულტურულ განვითარებას.

დოქტორანტურის საერთაშორისოდ აპრობირებული სტანდარტების შესაბამისად სადოქტორო პროგრამა ფილოსოფიაში ითვალისწინებს დოქტორანტის ინტელექტუალურ ზრდას, აკადემიური და კვლევითი რესურსების ურთიერთდაახლოებას, სამეცნიერო მუშაობის გააქტიურებას და კვლევის ხარისხის ამაღლებას, საერთაშორისო სამეცნიერო სივრცეში ჩართვას და ახალი ცოდნის შექმნისა და დანერგვისათვის ხელისშეწყობას. აქედან გამომდინარე, სადოქტორო პროგრამის

მიზანია: მოამზადოს დოქტორის ხარისხის მქონე სპეციალისტი, რომელიც მაღალ თეორიულ დონეზე გააანალიზებს და ერთიან დისკურსში წარმოადგენს ადამიანის სამყაროსადმი ფუნდამენტურ მიმართებებს, უპასუხებს თანამედროვე სამყაროს გამოწვევებს. სადოქტორო პროგრამაში თანამედროვე ფილოსოფიის სწორედ ამგვარი სპეციფიკაა გათვალისწინებული - იგი იმ ფილოსოფიური მიმდინარეობების, კონცეფციების, სტრატეგიების შესწავლაზეა ორიენტირებული, რომელთა გარეშეც დღევანდელ ინტელექტუალურ ვითარებაში წარმოუდგენელია ფილოსოფიური პრობლემების თემატიზება და გადაწყვეტა. განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა კლასიკურ და არაკლასიკურ პარადიგმებს შორის დაპირისპირების არსის გაშუქებას, პოსტმოდერნული პოსტულატების სისტემატურ და კრიტიკულ გააზრებას, პროგრამა ითვალისწინებს ტრადიციული ფილოსოფიური სტრატეგიების კონკრეტიზაციას, ექსისტენციის ტრანსცენდირების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ონტოლოგიურ მოდულში. კერძოდ, სწავლებას, სწავლასა და კვლევას მეტაფიზიკისა და ეპისტემოლოგიის, ფილოსოფიის ისტორიის, ეთიკის, ესთეტიკის, კულტურის ფილოსოფიის, პოლიტიკური და სოციალური ფილოსოფიის, ენის ფილოსოფიის, ლოგიკის, რელიგიის ფილოსოფიის და ა.შ. მიმართულებით. პროგრამის განხორციელებაში ჩართულ პროფესორებს აქვთ მდიდარი გამოცდილება სამეცნიერო საგრანტო პროექტებში მუშაობის. ეს გამოცდილება გამოყენებულ იქნება სადოქტორო თემების დამუშავების პროცესში და სხვადასხვა სამეცნიერო პროექტების შესამუშავებლად, რომელთა განხორციელებაში აქტიურად ჩართულნი იქნებიან დოქტორანტები.

სადოქტორო პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული, მკაფიოდ განსაზღვრული და კარგად გააზრებული რეალისტური მიზნები და ამოცანები, რომელთა ხორცშესხმა და დაკონკრეტებაა პროგრამის გავლის შემდეგ სასწავლო და კვლევითი პროცესის შედეგი.

პროგრამის მიზნები და ორიენტირები სრულად თანხვედრა თსუ განვითარების გრძელვადიან სტრატეგიულ გეგმას და თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ძირითად ამოცანებს და სტრატეგიულ ხედვას - უზრუნველყოს ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა თანამედროვე სტანდარტების შესატყვისი, მომავალზე ორიენტირებული განათლების მიღების შესაძლებლობა, სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება და კონკურენტუნარიანი კადრების მომზადება.

ამ შინაარსისა და პროფილის სადოქტორო პროგრამის შეთავაზება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის, უძველესი აკადემიური და სამეცნიერო ტრადიციების მქონე სამეცნიერო-საგანმანათლებლო კერის, მხრიდან სრულიად ლოგიკურია, რადგან სწორედ მის წიაღში განვითარდა ქართული აკადემიური ფილოსოფიური მეცნიერება.

ბ) სწავლის შედეგი: ფილოსოფიის სადოქტორო პროგრამის მიზნების მისაღწევად გამოყენებული სასწავლო და კვლევითი კომპონენტები უზრუნველყოფენ შემდეგი შედეგების მიღწევას:

1) ცოდნა და გაცნობიერება

ფილოსოფიის დოქტორი სიღრმისეულად ფლობს დარგში შემუშავებულ თეორიულ და კვლევით მეთოდებს. იცის ფილოსოფიის განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები, ძირითადი და უახლესი კონცეფციები; აქვს ფილოსოფიური მეცნიერებების უახლეს მიღწევებზე დაფუძნებული ფართო, ღრმა და სისტემური ცოდნა მის მიერ არჩეულ ქვედარგში, რაც შესაძლებლობას აძლევს მუშაობა წარმართოს საერთაშორისო სტანდარტის დონეზე, ობიექტური და ახლებური ხედვის საფუძველზე გადააფასოს არსებული ცოდნისა და ღირებულებების გარკვეული ნაწილი. მას შეუძლია იმ ახლებური კვლევითი და ანალიტიკური მიდგომების შემუშავება, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნაზეა ორიენტირებული; აცნობიერებს ფილოსოფიის ადგილს თანამედროვე ჰუმანიტარული ცოდნის სისტემაში; აცნობიერებს ფილოსოფიური მეცნიერებების ურთიერთკავშირს სხვა ჰუმანიტარული დარგის მეცნიერებებთან და საზოგადოებაში ჰუმანიტარული ცოდნის გავრცელების აუცილებლობას.

კურსდამთავრებულს შეუძლია დარგობრივი სამეცნიერო ტიპის ტექსტების შექმნა და შესაბამისი თანამედროვე სტანდარტების მიხედვით გაფორმება და არგუმენტირება აკადემიური ფორმით; სხვების პოზიციის შეფასება/განხილვა კორექტული სახით; წერის დროს ადეკვატური ლექსიკისა და ენობრივი სტილის გამოყენება. აქვს სამეცნიერო ჯგუფის ლიდერისათვის საჭირო ჩვევები. იცნობს სამეცნიერო კვლევისა და განვითარების ხელშემწყობი ეროვნული და საერთაშორისო სამეცნიერო ფონდების მუშაობის პრინციპს და საგრანტო პროექტების, სამეცნიერო პუბლიკაციების შედგენის საკვანძო მომენტებს. ფლობს საგანმანათლებლო ტექნოლოგიების საშუალებით სწავლების პროცესის წარმართვის უნარს და ელექტრონული სწავლების საფუძვლებს. მონაწილეობს ელექტრონული სწავლებისა და ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დანერგვის პროცესში. კურსდამთავრებულმა იცის ერთიან ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში მიმდინარე ძირითადი პროცესები, საქართველოს უმაღლესი განათლების სისტემაში მიმდინარე რეფორმის არსი, ბოლონის პროცესის მახასიათებლები და მისი ძირითადი ამოცანები, საუნივერსიტეტო კურიკულუმის შემუშავების ძირითადი პრინციპები, ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის მოთხოვნები; ფლობს უმაღლეს სკოლაში სწავლების მეთოდების საფუძვლებს, აცნობიერებს მის მიზნებსა და შედეგებს.

2) ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება

ფილოსოფიის დოქტორს შეუძლია იპოვოს კომპლექსური პრობლემების გადაჭრის გზები, მას შეუძლია შეიმუშავოს ახლებური კვლევითი და ანალიტიკური მეთოდები, მიდგომები, რომლებიც ახალი ცოდნის შექმნაზეა ორიენტირებული. შეუძლია დამოუკიდებლად აწარმოოს კვლევა თანამედროვე სამეცნიერო კვლევითი და ანალიტიკური მეთოდებით. შექმნას მეცნიერული ღირებულების მქონე საკვალიფიკაციო ნაშრომი და პუბლიკაციები; შეძენილი ცოდნა და კომპეტენციები წარმატებით გამოიყენოს პრაქტიკაში, სამეცნიერო დაწესებულებასა თუ უნივერსიტეტში მუშაობისას. შეუძლია დარგის მეტაენით ოპერირება და წარმატებული სამეცნიერო თანამშრომლობა მომიჯნავე ჰუმანიტარული დარგების წარმომადგენლებთან; შეუძლია გააანალიზოს და კრიტიკულად შეაფასოს როგორც თავისი, ასევე სხვათა სამეცნიერო საქმიანობის შედეგები; შეუძლია არა მარტო შეიძინოს და დააგროვოს ცოდნა, არამედ სხვებსაც გადასცეს იგი; შეუძლია კვალიფიციურად მოამზადოს ფილოსოფიური

დარგის ცალკეული დისციპლინის სასწავლო-მეთოდური მასალები; შეუძლია ფილოსოფიურ დისციპლინებში მიღებული სამეცნიერო საქმიანობის შედეგების პროფესიული კომენტირება და განზოგადება. შეუძლია შეადგინოს კვლევითი პროექტები და სხვ.

კურსდამთავრებულს აქვს აკადემიურ გარემოში საჭირო ტექსტების (სამეცნიერო ნაშრომი, რეცენზია და სხვ.) შექმნის, მათი შეფასებისა და პრეზენტაციის უნარი. შეუძლია ელექტრონული სწავლების საფუძვლების, მეთოდოლოგიის, ტექნოლოგიებისა და პრაქტიკის კვლევა/სწავლებაში დანერგვა. შეუძლია სამეცნიერო კვლევების შეფასება და კვლევის შედეგების სხვადასხვა ტიპის აუდიტორიასთან სათანადოდ წარმოჩინა, სხვადასხვა მიმართულების სამეცნიერო პროექტების შემუშავება ან/და დახვეწა პოტენციური პარტნიორებისა და დონორებისათვის მიმზიდველი ფორმის მისაცემად. შეუძლია სილაბუსის და საგანმანათლებლო პროგრამის (კურიკულუმის) შემუშავება და შეფასება ბოლონის პროცესის, ევროპული სტანდარტების, ავტორიზაციისა და აკრედიტაციის მოთხოვნების გათვალისწინებით; შეუძლია სწავლების თანამედროვე სტრატეგიების პრაქტიკულად განხორციელება, სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლების მთავარი პრინციპებისა და კომპონენტების სასწავლო პროცესში დანერგვა; სწავლების ინტერაქტიური მეთოდების წარმატებით გამოყენება; შეუძლია შეადგინოს სასწავლო-საგანმანათლებლო და კულტურულ-აღმზრდელობითი პროგრამები/ პროექტები და სხვ.

3) დასკვნის უნარი

ფილოსოფიის დოქტორს ღრმა ანალიზის შედეგად შეუძლია კვლევის არასრული და წინააღმდეგობრივი მონაცემების კრიტიკული ანალიზი, სათანადოდ შეფასება და ამ შეფასების დასაბუთება; რთული და წინააღმდეგობრივი იდეებისა და მიდგომების კრიტიკული ანალიზი, სინთეზი და შეფასება; სწორი, სტრატეგიული და ეფექტური გადაწყვეტილების მიღება. შეუძლია დაინახოს მთელის ნაწილები, მათი ურთიერთკავშირები და ერთიანობა.

4) კომუნიკაციის უნარი

ფილოსოფიის დოქტორს შეუძლია წერილობითი და ზეპირი ფორმით კომუნიკაცია ქართულ და უცხოურ ენაზე. შეუძლია სამეცნიერო დიალოგის წარმართვა და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან თემატიკურ პოლემიკაში ჩართვა ქართულ და უცხოურ ენებზე. შეუძლია განსხვავებული აზრის მოსმენა; შეუძლია ოპონენტის არგუმენტირებული პოზიციის მიღება; პროფესიული ამოცანების გადაჭრის მიზნით შეუძლია საკომუნიკაციო სტრატეგიებისა და ტაქტიკის და რიტორიკის კანონების ადეკვატურად გამოყენება.

5) სწავლის უნარი

ფილოსოფიის დოქტორს აქვს უახლეს მიღწევებზე დამყარებული ცოდნა, რაც მას ხელს უწყობს შეისწავლოს და შეიმეცნოს ახალი იდეები, მზად იყოს არა მარტო სხვის მიერ შექმნილი ცოდნის მისაღებად, არამედ ახალი ცოდნის შესაქმნელადაც. შეუძლია წარმატებით აითვისოს კვლევის უახლეს მეთოდები; შეუძლია დამოუკიდებლად დაგეგმოს და მართოს სწავლის და საკუთარი პროფესიული განვითარების პროცესი. აქვს კრეატიული აზროვნება და შეუძლია ახალი იდეების გენერირება; აცნობიერებს უწყვეტი განათლების მნიშვნელობას, შეუძლია საჭიროების შემთხვევაში შეიცვალოს სამეცნიერო პროფილი და მოახერხოს ახალ ვითარებასთან ადაპტირება.

6) ღირებულებები

ფილოსოფიის დოქტორს შეუძლია პროფესიული ღირებულებების დაცვა. აქვს ტოლერანტობისა და პასუხისმგებლობის გრძნობა კოლეგებთან ურთიერთობისას. მოქმედებს სოციალური და დემოკრატიული ფასეულობების გათვალისწინებით. შეუძლია კრიტიკული და ობიექტური შეფასება. პატივს სცემს კულტურათა მრავალფეროვნებას და განსხვავებულ აზრს, ამკვიდრებს აკადემიური ეთიკის ფასეულობებს, შეუძლია არა მარტო ღირებულებათა დამკვიდრების გზების ძიება, არამედ მათ დასამკვიდრებლად ინოვაციური მეთოდების შემუშავებაც.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები: სადოქტორო პროგრამა სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსების, სემინარებისა და კოლოკვიუმების, საერთაშორისო, რეგიონალური და ადგილობრივი კონფერენციებში მონაწილეობის, რეცენზირებად-რეფერირებად ჟურნალებში სტატიების გამოქვეყნების და სხვა კვლევითი თუ სასწავლო აქტივობებით ხელს უწყობს და აუმჯობესებს სწავლისა და კვლევის შედეგების მიღწევის გზებს. აღნიშნულ აქტივობებში გამოიყენება სხვადასხვა მეთოდი: ვერბალური, პრაქტიკული, წიგნზე და მასალაზე მუშაობის, ანალიზისა და სინთეზის, დისკუსიის, პრობლემაზე დაფუძნებული სწავლება, შემთხვევის ანალიზის მეთოდები, ჯგუფური მუშაობა და სხვ.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სასწავლო კომპონენტი: სასწავლო კურსების შემთხვევაში, დოქტორანტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად შეფასება ხორციელდება შემდეგნაირად: 91 -100 – ფრიადი, A; 81-90 – ძალიან კარგი, B; 71-80– კარგი, C; 61-70–დამაკმაყოფილებელი, D; 51-60–საკმარისი, E; 41-50– ვერ ჩააბარა, FX; 0-40 – ჩაიჭრა, F. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში.

სასემინარო ნაშრომი ფასდება ასქულიანი სისტემით, სადაც ხელმძღვანელის მიერ იწერება შეფასება 60 ქულის ფარგლებში (დადებით შეფასებად ითვლება 31 ქულა), ხოლო სემინარის პრეზენტაცია ფასდება 40 ქულის ფარგლებში (დადებით შეფასებად ითვლება 20 ქულა), წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმებით.

კვლევით კომპონენტი:

დოქტორანტის მიერ შესრულებული კვლევითი ნაშრომი, დოქტორანტურის მინიმალური სტანდარტის შესაბამისად, აუცილებელი წესით გადის საერთაშორისო რეცენზირებას. ამით ხდება ე.წ. ინტერნაციონალიზაცია, რომლის ფარგლებშიც საერთაშორისო რეცენზირებისათვის წარდგენილი სტატიის შეფასება ხორციელდება 20 ქულიანი სისტემით. ნაშრომი დადებითად ფასდება, თუ ის მოაგროვებს არანაკლებ 12 ქულას. შეფასება ხორციელდება შემდეგი კრიტერიუმების გათვალისწინებით:

ა) შინაარსი (მაქსიმუმ 4 ქულა). მოწმდება: პრობლემის აქტუალობა; იკვეთება თუ არა დამოუკიდებელი მსჯელობის უნარი, არის თუ არა ნათელი ავტორის მიზანი. არგუმენტაცია ზუსტი, კონკრეტული და კომპლექსური. კონცენტრირებულია თუ არა სტატია ძირითად საკვლევ საკითხებზე.

ბ) ანალიზის სიღრმე და კვლევის ხარისხი (მაქსიმუმ 4 ქულა). მოწმდება: ავტორის მიერ ყველა იდეის სრულად განვითარება. საკითხის სიღრმისეულად შესწავლა, საკვლევი საკითხის ამომწურავად შესწავლა. ავტორის პოზიცია გამყარებულია თუ არა ნათელი და სარწმუნო არგუმენტაციით. არის თუ არა საკმარისი რაოდენობის დამხმარე ლიტერატურა. არის თუ არა დამხმარე ლიტერატურა სპეციფიკური და არა ზოგადი. გვაქვს თუ არა აკადემიური და მიმდინარე შრომების ბალანსი.

გ) მონაცემთა სარწმუნოება (მაქსიმუმ 4 ქულა). მოწმდება: მონაცემების სისწორე. წყაროდ გამოყენებულია თუ არა კომპეტენტური ავტორის მიერ დაწერილი ნაშრომი, რომელიც გამოქვეყნებულია კარგი რეპუტაციის მქონე ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების მიერ. პირველწყაროდან იღებს თუ არა ავტორი თანამედროვე მეცნიერების მონაცემებს. რამდენად ორგანულად ერწყმის ტექსტს მოყვანილი ციტატები. არის თუ არა მონაცემები მოყვანილი შესაბამისი წყაროებიდან და არის თუ არა ყველა ციტირებული წყარო აღნიშნული ნაშრომის ბიბლიოგრაფიაში.

დ) სტრუქტურა (მაქსიმუმ 4 ქულა). მოწმდება: არის თუ არა სტატია კარგად სტრუქტურირებული. კეთდება თუ არა მეტი აქცენტი ყველაზე მნიშვნელოვან საკითხებზე, ხოლო უფრო ნაკლები – შედარებით ნაკლები მნიშვნელობის მქონეზე. სტატია კარგად თუ არის ორგანიზებული და მისი ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურ კავშირშია. როგორია პარაგრაფიდან პარაგრაფზე გადასვლა. თითოეული პარაგრაფი სრულად თუ არის გავრცობილი.

ე) შედეგები (მაქსიმუმ 4 ქულა). მოწმდება: შედეგები რამდენად არის ახალი, მნიშვნელოვანი და დამაჯერებელი. შემუშავებულია თუ არა ახალი მიდგომა. არის თუ არა ახალი მონაცემები ახალი დასკვნებისათვის. ხომ არ არის დასკვნებში სუსტი ადგილები. ლოგიკურია თუ არა დასკვნები. **თუ ორი დამოუკიდებელი ექსპერტის შეფასება არის არანაკლებ 12 ქულა, დასკვნა დადებითია. თუ ერთი ექსპერტის შეფასება უარყოფითია, ხოლო მეორის დადებითი, სტატია ეგზავნება მესამე ექსპერტს. ორი უარყოფითი დასკვნის მიღების შემთხვევაში სტატია უბრუნდება დოქტორანტს დასამუშავებლად.**

დისერტაციის შეფასება

სადისერტაციო კომისიის წევრები დისერტაციას აფასებენ ანონიმურად ასქულიანი სისტემით. დისერტაციის საბოლოო შეფასებისათვის სადისერტაციო კომისიის ხმის დამთვლელ კომისიას გამოყავს ქულათა საშუალო არითმეტიკული, რომელსაც შეუფარდებს ლათინურ შეფასებას შემდეგი სქემის მიხედვით:

დადებითი შეფასება:

- 91-100 ქულა არის შეფასება *summa cum laude* (ფრიადი)- შესანიშნავი ნაშრომი;
- 81-90 ქულა არის შეფასება *magna cum laude* (ძალიან კარგი)- – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აღემატება;
- 71-80 ქულა არის შეფასება *cum laude* (კარგი) - შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს აღემატება;
- 61-70 ქულა არის შეფასება *bene* (დამაკმაყოფილებელი)- შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს ყოველმხრივ აკმაყოფილებს;

- 51-60 ქულა არის შეფასება *rite* (საკმარისი) - შედეგი, რომელიც, ხარვეზების მიუხედავად, წაყენებულ მოთხოვნებს მაინც აკმაყოფილებს;

უარყოფითი შეფასება:

- 41-50 ქულა არის შეფასება *insufficienter* (არადაამაკმაყოფილებელი) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს მნიშვნელოვანი ხარვეზების გამო ვერ აკმაყოფილებს;
- 40 და ნაკლები ქულა არის შეფასება *sub omni canone* (სრულიად არადაამაკმაყოფილებელი) – შედეგი, რომელიც წაყენებულ მოთხოვნებს სრულიად ვერ აკმაყოფილებს.

დადებითი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება დოქტორის აკადემიური ხარისხი. არადაამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტს ენიჭება ერთი წლის განმავლობაში გადამუშავებული სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლება. სრულიად არადაამაკმაყოფილებელი შეფასების მიღების შემთხვევაში დოქტორანტი კარგავს იგივე სადისერტაციო ნაშრომის წარდგენის უფლებას.

კურსდამთავრებულთა დასაქმების სფეროები - კურსდამთავრებულებს შეუძლიათ იმუშაონ:

- უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში
- საჯარო სამსახურებში;
- არასამთავრობო ორგანიზაციებში.
- საზოგადოების სულიერი ცხოვრების, მეცნიერების, რელიგიის, კულტურის და პოლიტიკის შესახებ მონაცემთა ანალიზისა და შეფასების ექსპერტებად.
- სხვადასხვა კულტურულ-სოციალურ დაწესებულებებში.
- ანალიტიკურ ცენტრებში

პროგრამაზე მიღების წინაპირობები:

- მაგისტრანტის ან მასთან გათანაბრებული ხარისხი.
- ერთ-ერთი უცხო ენის (ინგლისური, გერმანული, ფრანგული) ცოდნა B2 დონე.
- პროგრამის ხელმძღვანელთა რეკომენდაცია (საფუძველი, სამეცნიერო ნაშრომის ინსტიტუტის საჯარო სხდომაზე განხილვის შედეგი).
- გასაუბრების შედეგების მიხედვით დოქტორანტურაში მიმღები კომისიის მიერ გაწეული რეკომენდაცია.

განსაკუთრებული წინაპირობა:

ფილოსოფიის სადოქტორო პროგრამაზე ჩაბარების მსურველს მოეთხოვება ფილოსოფიის ინსტიტუტში წარმოადგინოს **CV** და ორი გვერდის მოცულობის **სამოტივაციო წერილი**, რომელშიც განსაზღვრავენ თავისი ინტერესების სფეროებს და სამეცნიერო მიზნებს, და განმარტავენ, რატომ

უნდათ ფილოსოფიაში დოქტორანტურაში სწავლა. მას ასევე ევალება ფილოსოფიის ერთ-ერთი დარგის პრობლემურ საკითხზე შესრულებული სამეცნიერო ნაშრომის წარმოდგენა.

სამეცნიერო ნაშრომი სარეცენზიოდ გადაეცემა ორ პროფესორს. დოქტორანტურაში სწავლის გაგრძელების მსურველმა ფილოსოფიის ინსტიტუტის საჯარო სხდომაზე უნდა წარმოადგინოს სამეცნიერო ნაშრომი, ნაშრომის საჯარო განხილვის შედეგები გახდება ფილოსოფიის პროგრამის ხელმძღვანელთა რეკომენდაციის საფუძველი.

1) ნაშრომის ძირითადი კორპუსი. ნაშრომში დასმული პრობლემა არ არის აუცილებელი, რომ ორიგინალური და ახალი იყოს. ამ თვალსაზრისით, ნაშრომი შეიძლება ატარებდეს ნაწილობრივ რეფერატულ ხასიათს. მაგრამ ამავედროულად, ნაშრომის ავტორმა უნდა გამოავლინოს არა მხოლოდ ტექსტისა და მეორადი ლიტერატურის ცოდნა, არამედ ტექსტში გამჭვირვალედ უნდა ჩანდეს საკუთრივ მისეული მსჯელობა და პრობლემისადმი დამოკიდებულება. ნათელი უნდა იყოს, სად არის საკუთრივ ავტორის აზრი და სად მიმართავს ის მეორად ლიტერატურას. ნაშრომი არ უნდა წარმოადგენდეს პირველადი წყაროდან თუ მეორადი ლიტერატურიდან ამოკრებილი მასალის მექანიკურ კომპილაციას. ამ თვალსაზრისით, ნაშრომი აუცილებლად უნდა შეიცავდეს სამეცნიერო კვლევის ელემენტებს. პირველწყაროსა და მეორადი ლიტერატურის გამოყენება უნდა მოხდეს მათი აზრიანი, პრობლემის გადაწყვეტის საჭიროებიდან გამომდინარე თანმიმდევრული მსჯელობით, ნაშრომში ყველგან უნდა ჩანდეს, რომელი ტექსტის თუ გამოკვლევის საფუძველზე გამოთქვამს ავტორი საკუთარ მოსაზრებას.. შესაბამისად, სქოლიოებში ყველგან უნდა აისახოს გამოყენებული ლიტერატურა (პირველად ვრცლად, მეორედ შემოკლებულად), გვერდების ზუსტი მითითებით (ბიბლიისა და კლასიკური ტექსტების მითითებისას გამოიყენება საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით მიღებული პაგინაცია). თარგმანის გამოყენების შემთხვევაში აუცილებლად უნდა მიეთითოს მთარგმნელი. ნაშრომში დასმული პრობლემა უნდა განხილული იყოს პირველადი წყაროს (შესაძლებელია ორიგინალის ენაზე ან თარგმანში, მინიმუმ ერთი ერთეული) საფუძველზე და არანაკლებ ორი ერთეულის ოდენობით მეორადი ლიტერატურის გამოყენებით.

2) დასკვნა. ნაშრომს ბოლოში უნდა დაერთოს დასკვნა, ერთი გვერდის მოცულობით, სადაც ავტორი მოკლედ შეაჯამებს თავის ნაშრომს. ნაშრომის დასკვნით ნაწილში უნდა ჩანდეს, როგორ სცემს ავტორი პასუხს მის მიერვე დასმულ კითხვას

3) მითითებული ლიტერატურის სია სრული სახით (ავტორი, სახელწოდება, გამოცემის ადგილი, წელი).

4) ნაშრომის მოცულობა განისაზღვრება შემდეგი სტანდარტით: A4 ფორმატის მინიმუმ 20 მაქსიმუმ 25 გვერდი, აკრეფისას გამოიყენეთ ფონტები: AcadNusx და Times New Roman, ინტერვალი-1,5.

პროგრამის ხელმძღვანელები: პროფესორი აკაკი ყულიჯანიშვილი, პროფესორი დემურ ჯალაღონია, ასოცირებული პროფესორი ანასტასია ზაქარაძე

სასწავლო და კვლევითი კომპონენტი: იხ. დანართი

სადისერტაციო ნაშრომის მოცულობა უნდა შეადგენდეს 150-250 გვერდს (არაუმეტეს 400000 ასო-ნიშნისა, MS Word-ში, შრიფტის ზომა _ 12).

სამეცნიერო-ტექნიკური ბაზა: სტუდენტები ისარგებლებენ ინტერნეტით, ფილოსოფიის ინსტიტუტის ბიბლიოთეკით. ისინი პროფესიული მომზადების პროცესში სადოქტორო პროგრამის პედაგოგებისაგან მიიღებენ ყველა საჭირო ინფორმაციასა და კონსულტაციას. ისარგებლებენ ფილოსოფიის ინსტიტუტის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით.

პროგრამაზე შესაძლებელია მიღებული იქნას: 5 დოქტორანტი

პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა: პროგრამის ფინანსური უზრუნველყოფა ხდება ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან.

პროგრამაში მონაწილე აკადემიური პერსონალი:

პროფესორები: ლელა ალექსიძე, დემურ ჯალაღონია, აკაკი ყულიჯანიშვილი, ვალერიან რამიშვილი.

ასოცირებული პროფესორები: ანასტასია ზაქარიაძე, რეზო გორდეზიანი, ირაკლი ბრაჭული, მამუკა დოლიძე, ნინო თომაშვილი, ნაპო კვარაცხელია.

ფილოსოფიის სადოქტორო პროგრამის სასწავლო და კვლევითი კომპონენტები

ა) სასწავლო კომპონენტი (60 კრედიტი)

სავალდებულო კურსები / აქტივობები– 35–30 კრედიტი (ECTS)						
	სასწავლო კურსის დასახელება	კრედიტების რაოდენობა ECTS	სტუდენტის საკონტაქტო მუშაობის საათები სემესტრში	სტუდენტის დამოუკიდებელი მუშაობის საათები სემესტრში	სემესტრი	ლექტორი/ები
1	სწავლების მეთოდები	5	63 სთ. ლექცია – 30 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 30 სთ. საბოლოო გამოცდა – 3 სთ.	62 სთ	შემოდგომა/ გაზაფხული	ეთერ ღვინერია
2	მეცნიერების მენეჯმენტი	5	48 სთ. ლექცია – 15 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 30 სთ. საბოლოო გამოცდა – 3 სთ.	77 სთ	შემოდგომა/ გაზაფხული	გიორგი ღვედაშვილი, თამარ გოგუა
3	დოქტორანტის სემინარი	15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
4	პროფესორის ასისტენტობა	5			შემოდგომა/ გაზაფხული	
5	აკადემიური წერა -	5	48 საათი. ლექცია –	77 სთ	შემოდგომა/	ქეთევან

	(სავალდებულო სალექციო კურსი მათთვის, ვისაც აკადემიური წერა და/ან კვლევის მეთოდები წინა საფეხურზე არ გაუვლია)		15, პრაქტიკუმი –30 საათი. გამოცდის ჩატარება – 3 საათი.		გაზაფხული	გოჩიტაშვილი, გიული შაბაშვილი
არჩევითი კურსები / აქტივობები						
2	ინფორმაციულ–საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება კვლევა/სწავლება ში და ელექტრონული კურსების შექმნა	10	36 სთ. ლექცია – პრაქტიკუმი 30 სთ. გამოცდის 6 საათი.	214 სთ	შემოდგომა/ გაზაფხული	შოთა ბარბაქაძე
3	საუნივერსიტეტო კურიკულუმის შემუშავების თანამედროვე მეთოდები	10	36 სთ. ლექცია – 15 სთ. სამუშაო ჯგუფში მეცად. 15 სთ.	214 სთ	შემოდგომა/ გაზაფხული	ირინე დარჩია
4	დოქტორანტის სემინარი	15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
5	პროფესორის ასისტენტობა	15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
6	საზღვარგარეთის აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსმენილი	5–25			შემოდგომა/ გაზაფხული	

	სადოქტორო კურსები					
7	საქართველოს სხვა აკრედიტებულ უნივერსიტეტებში მოსმენილი სადოქტორო კურსები	5-15			შემოდგომა/ გაზაფხული	
8	უნივერსიტეტის სხვა სადოქტორო პროგრამების სასწავლო კურსები	5-30			შემოდგომა/ გაზაფხული	
9	სხვა სახის აქტივობა	5-10			შემოდგომა/ გაზაფხული	

ბ) კვლევითი კომპონენტი (120 კრედიტი)

სავალდებულო – 120 კრედიტი (ECTS)			
	აქტივობის სახე	კრედიტების რაოდენობა	სემესტრი
1	დოქტორანტის I კოლოკვიუმი	20 კრედიტი	შემოდგომა/გაზაფხული
2	დოქტორანტის II კოლოკვიუმი	20 კრედიტი	შემოდგომა/გაზაფხული
3	სადისერტაციო ნაშრომის მომზადება და დაცვა	80 კრედიტი	შემოდგომა/გაზაფხული